

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Tanító és Óvóképző Kar

Új kulturális játszóterek

kisgyerekeknek és családjaiknak

Kutatásvezető: Dr. Kolosai Nedda

ELTE Tanító -és Óvóképző Kar
Neveléstudományi Tanszék
kolosai.nedda@tok.elte.hu

ELTE | TÓK
TANÍTÓ- ÉS ÓVÓKÉPZŐ KAR

Új kulturális játszóterek kisgyerekeknek és családjaiknak

Milyen problémára keres megoldást?

Jelenleg, a 21. században, megváltoznak a kultúra átadásának módjai. A társadalmi változások során a családi és társadalmi terek változásával a gyermekeket körülvevő kulturális gyakorlatok gyökeresen átalakulnak. Csökken a kisközösségek, a helyi, lokális kötődések szerepe a kultúra hagyományozásában.

Egyre nő a generációk közötti szakadék, csökken a párbeszéd, veszélybe kerül a kulturális értékörzés. A tömegmédiumok által szabályozott kulturális piacok mind erőteljesebben szóltják meg a gyerekeket és a családokat.

Milyen módon oldja meg a problémát?

Az ELTE TÓK és a Hetedhét Játékmúzeum közösen életre hívott egy óvodásoknak szóló múzeumi mintafoglalkozást. A minta múzeum-pedagógiai foglalkozás komplex összművészeti alkotás: több tudományterület, több művészeti ág szerencsés találkozása a múzeumi térben. Létrehoztunk egyrészt 60 perces múzeumi foglalkozásokat, melyeken múzeumpedagógus vezetésével, előzetes bejelentkezéssel óvodás csoportok vehetnek részt. Másrészt tematikus bőrdöngőket készítettünk: ezek segítségével egy felnőtt látogató és egy vagy több gyereklátogató tudja felfedezni a múzeumot közösen.

Az ELTE Tanító és Óvóképző Karán 2017 óta indítunk olyan egyetemi kurzusokat, amelyek megismertetik tanító-, óvó-, kisgyermeknevelő alapszakos hallgatóinkat a kultúraátadás megújuló színtereivel, új típusú játszótereivel, a generációk közötti párbeszéd facilitálásának módszereivel, óvodások múzeumi tanulásának innovatív lehetőségeivel. Együttműködünk civil szervezetekkel, kulturális egyesületekkel, közművelődési intézményekkel, a közsféra számunkra fontos szereplőivel, óvodákkal és iskolákkal. A közművelődési intézmény céljai projektünkben találkoznak a felsőoktatási és a közoktatási intézmények céljaival.

Kutatási eredmények

A gyereklátogatók száma a Hetedhét Játékmúzeumban megtízszereződött 2018–2020 között. Az online is elkészített múzeumi anyagok iránt több múzeum érdeklődött már.

Pedagógus hallgatók (N=198 fő) gyermekkorukban és felnőttkorukban ritkán mennek múzeumba, múzeumi tapasztalataik nem pozitívak. Megfelelő felsőoktatás-pedagógiai módszerek alkalmazásával az óvodások múzeumi tanulását középpontba állító egyetemi kurzus végére pozitívvá alakítható pedagógusok és pedagógus hallgatók viszonya a múzeumhoz mint tanulási színtérhez.

Az implementáció hatékonysága érdekében a múzeumpedagógusok tanulásmódszertanát, az óvodások életkorához alkalmazkodó módszertani tudását szükséges formálni. Ennek eredményeképp, az óvodáskori pozitív múzeumpedagógiai élmények hatására a kultúra áramlásának új módjai alakulnak ki: óvodások a szüleiket, nagyszüleiket hívják, pedagógusok a barátaikkal mennek el múzeumba.

Kutatásunk, köz- és felsőoktatás-fejlesztési munkánk gyakorlati jelentősége: a) új kulturális játszótérek megteremtése óvodások számára a múzeumban, b) egyben minél több hallgatóból a társadalmi státuszuk alapján elvárhatóhoz képesti legjobb teljesítmény kibontakoztatása, kulturális látókörük szélesítésével.

Társadalmi innovációs vonatkozások

Azokban a múzeumokban, ahol alkalmazzák az óvodások életkori sajátosságaihoz kialakított (ELTE – TINLAB „Múzeum a Legkisebbeknek”) módszert, megnövekszik a gyerek- és felnőtt látogatók száma. Implementálása lehetőséget ad a generációk közötti párbeszédre.

A módszer lehetőséget kínál hely- és közösségalapú oktatás megvalósítására, a gyermekek figyelmét kiterjeszti az óvodán és iskolán túli világra, életük valós történéseire, segíti a helyi, lokális kötődések kialakítását. A társadalmi innováció további pozitív elemei: a művelődés és önművelés élvezetes, érték közvetítő módszereinek továbbadása; az élethosszig tartó tanulásra való felkészítés; interdiszciplináris tanulási módok közvetítése gyerekeknek, pedagógusoknak, egyetemi hallgatóknak, szülőknek; értékörzés, értékteremtés; a gyermekkultúra, játékkultúra aktív formálása múzeumi környezetben.

A társadalmi innováció lényeges része a közművelődés–közoktatás–felsőoktatás területeinek összekapcsolása.